

Bağımlılıkla ilişkili
hızlı, özet, pratik bilgiler

www.mood.ist | www.bagimlilik.tv | mbm@mood.ist

Moodist Bağımlılık Merkezi
Yayıdır. Uzmanlara yönelik
bilgiler içerir

Hazırlayanlar:

Kinyas Tekin, Cavid Guliyev,
Kültegin Ögel, Yağmur Pullukçu,
Olca Tuna

OTTUR ZARARI VARDIR

Esrar kullanan danışanlarımız/hastalarımız sıklıkla bazı savlar ileri sürer ve bunlar genellikle esrarın olumsuz etkisi olmadığına ilişkindir.

Moodist Spot'un bu sayısı, alanda çalışan uzmanların konuyla ilgili bilimsel verilere ulaşmasını sağlamaktır.

Esrarın bağımlılık potansiyeli

- Esrar kullanmaya başlayanların %30'unun bir esrar kullanım bozukluğu, %9'nun ise bağımlılık geliştirdiği, ergenlik döneminde kullanmaya başlayanlarda bağımlılık geliştirme oranının %17 olduğu bildirilmektedir.
- 18 yaş altında esrar kullanmaya başlayanlarda bağımlılık gelişme riski 4 ila 7 kat fazla bulunmuştur (1,2, 3,4).

Beyin üstüne etkileri

- Esrarın içerdiği etken madde olan THC, hipokampus ve orbitofrontal korteksi etkiler. Bu bölgeler hafıza ve dikkatten sorumludur. Bunun sonucu düşünme ve hafızada sorunlar ortaya çıkmakta, öğrenme yeteneği azalmaktadır.
- Birçok araştırma, esrar kullanımının bilişsel yetilerde, işlevsel hasara yol açtığını göstermiştir. Hasarın şiddeti ve süresini, kişinin esrar kullanmaya başladığı yaş, kullanım süresi ve kullanım miktarı belirlemektedir.
- Geniş kapsamlı bir çalışmada, ergenlik döneminde esrar kullananlarda, IQ düzeyinin 6 ila 8 puan azaldığı saptanmıştır (5,6).

Araç kullanımı

- Esrar, bazal ganglia ve serebellumu etkileyerek denge üstünde olumsuz etkiler yapar. Bu nedenle esrar kullanımı sonrası araç kullanımı tehlikelidir. Esrar kullanımının araç kazalarını iki kattan fazla artırdığı gösterilmiştir. Alkolle birlikte kullanımı, bu riski daha fazlaştırmaktadır (7).

Esrar, bir geçiş maddesi mi?

- Farelerle yapılan araştırmalarda, esrarın etken maddesi olan THC'nin ödöl sistemini değiştirdiği gözlenmiştir. Bu fareler, fırsat verildiğinde diğer farelere göre eroini kullanmaya daha eğilimli olduğu ve daha kolay bağımlı hale geldiği gösterilmiştir. Bu bulgunun, esrarın bir geçiş maddesi olabileceğini doğruladığı ileri sürülebilir.
- Esrar satanlarda, diğer maddelerin de olması, başka maddelere geçişi kolaylaştırmaktadır. Ancak bu durum esrar'a özel değildir (8).

Psikoz ve esrar kullanımı

- Esrar kullanımının psikoza yol açtığı bilinmektedir. Esrarın psikozla ilişkisi, genetik yatkınlığı olanlarda daha belirgindir. Özellikle AKT1 gen varyasyonu veya COMT geni taşıyanlarda bu risk 7 kat daha artmaktadır. Bu nedenle, her esrar kullanıcılarında değil buna yatkınlığı olanlarda psikoz riski yüksektir. Bunun önceden tahmini de pek mümkün değildir.
- Amotivasyon sendromu, esrar kullananlarda sık görülür. Bunun nedeni duygu ve ödöl sistemini belirleyen endokannabinoid sistemdeki değişikliklerdir.

Sağlık üstüne diğer etkileri

- Kalp hızını artırdığı için, esrar kullanıcılarında kalp krizi riski 5 kat daha fazladır. Ayrıca ortostatik hipotansiyon sık görülür.
- Boğaz ve akciğerde yarattığı irritan etki ve bağışıklığı azaltıcı etkileri nedeniyle esrar kullanıcılarında zatürre görülme veya daha sık hastalanma riski olduğu gösterilmiştir (10).

Esrarın ilaç olarak kullanımı

- FDA onayı alan iki esrar temelli ilaç dronabinol ve nabilone'dur. Bu ilaçlar kanser kemoterpisinde ve AIDS'li hastalarda iştahı artırmak için kullanılmaktadır.
- Nabiximols (Sativex) ise Multipl Skleroz hastalarında spastisite ve nöropatiyi tedavi etmek üretilmiştir. THC ile kombine edilen bir diğer esrar etken maddesi cannabidiol (CBD) içerir ki, CBD'nin ödöl yolağını aktive etmez.
- CBD'nin kullanımı epilepsi nöbetlerini önlemek için olup, halen deneme aşamasındadır.
- Yapılan son çalışmalar, tüm esrar bitkisini kullanmaktan ziyade etken maddenin saptanarak kullanılması yönündedir (11, 12).

Esrar kullanımı serbest bırakılmalı mı?

- Esrar kullanımını, tamamen serbest bırakan bir ölke yoktur. Bazı ölkelerde belli kısıtlamalarla satılmaktadır. Bazı yerlerde ise başka hastalıkların tedavisi amacıyla kullanımı yasal hale getirilmiştir.
- Esrarın bazı ölkelerde serbest bırakılmış olması, bu maddenin bağımlılık yapmadığı anlamına gelmez. Alkol serbesttir ama bağımlılık yapabilir...
- Esrar kullanımını belli oranda illegal olmaktan çıkaran ölkelerde, esrar kullanımı oldukça yaygındır. Esrar kullanımı yaygın olmayan ölkelerde serbest bırakılması, kullanımı hızla yaygınlaştırabilir.

Kaynaklar

Bu sayının hazırlanmasında yararlanılan temel kaynak: NIDA (2016). Marijuana. Retrieved February 1, 2017, <https://www.drugabuse.gov/publications/research-reports/marijuana>

1-Hasin DS, Saha TD, Kerridge BT, et al. Prevalence of Marijuana Use Disorders in the United States Between 2001-2002 and 2012-2013. *JAMA Psychiatry*. 2015;72(12):1235-1242. doi:10.1001/jamapsychiatry.2015.1858.

2-Lopez-Quintero C, Pérez de los Cobos J, Hasin DS, et al. Probability and predictors of transition from first use to dependence on nicotine, alcohol, cannabis, and cocaine: results of the National Epidemiologic Survey on Alcohol and Related Conditions (NESARC). *Drug Alcohol Depend*. 2011;115(1-2):120-130. doi:10.1016/j.drugalcdep.2010.11.004.

3-Anthony JC. The epidemiology of cannabis dependence. In: Roffman RA, Stephens RS, eds. *Cannabis Dependence: Its Nature, Consequences and Treatment*. Cambridge, UK: Cambridge University Press; 2006:58-105.

4-Winters KC, Lee C-YS. Likelihood of developing an alcohol and cannabis use disorder during youth: Association with recent use and age. *Drug Alcohol Depend*. 2008;92(1-3):239-247. doi:10.1016/j.drugalcdep.2007.08.005.

5-Volkow ND, Swanson JM, Evins AE, et al. Effects of Cannabis Use on Human Behavior, Including Cognition, Motivation, and Psychosis: A Review. *JAMA Psychiatry*. February 2016. doi:10.1001/jamapsychiatry.2015.3278.

6-Meier MH, Caspi A, Ambler A, et al. Persistent cannabis users show neuropsychological decline from childhood to midlife. *Proc Natl Acad Sci U S A*. 2012;109(40):E2657-E2664. doi:10.1073/pnas.1206820109.

7-Asbridge M, Hayden JA, Cartwright JL. Acute cannabis consumption and motor vehicle collision risk: systematic review of observational studies and meta-analysis. *BMJ*. 2012;344:e536. doi:10.1136/bmj.e536.

8-Cadoni C, Pisanu A, Solinas M, Acquas E, Di Chiara G. Behavioural sensitization after repeated exposure to Delta 9-tetrahydrocannabinol and cross-sensitization with morphine. *Psychopharmacology (Berl)*. 2001;158(3):259-266. doi:10.1007/s002130100875.

9-Caspi A, Moffitt TE, Cannon M, et al. Moderation of the effect of adolescent-onset cannabis use on adult psychosis by a functional polymorphism in the catechol-O-methyltransferase gene: longitudinal evidence of a gene X environment interaction. *Biol Psychiatry*. 2005;57(10):1117-1127. doi:10.1016/j.biopsych.2005.01.026.

10-Thomas G, Kloner RA, Rezkalla S. Adverse cardiovascular, cerebrovascular, and peripheral vascular effects of marijuana inhalation: what cardiologists need to know. *Am J Cardiol*. 2014;113(1):187-190. doi:10.1016/j.amjcard.2013.09.042.

11-Diamond G, Panichelli-Mindel SM, Shera D, Dennis M, Tims F, Ungemack J. Psychiatric Syndromes in Adolescents with Marijuana Abuse and Dependency in Outpatient Treatment. *J Child Adolesc Subst Abuse*. 2006;15(4):37-54.

12-Owen KP, Sutter ME, Albertson TE. Marijuana: respiratory tract effects. *Clin Rev Allergy Immunol*. 2014;46(1):65-81. doi:10.1007/s12016-013-8374-y.